
Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Lukács evangéliuma

II. AZ ELŐKÉSZÜLET

Keresztelő János működése

¹Tiberius császár uralkodásának 15. esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, s Galileának Heródes volt a negyedes fejedelme, testvére, Fülöp meg Itureának és Trachonitisz tartományának, Lizániás pedig Abilinának volt a negyedes fejedelme, ²Annás és Kaifás főpapok idején az Úr szózatot intézett Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. ³S ő bejárta a Jordán egész környékét, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, ⁴ahogy meg van írva Izajás próféta beszédeinek könyvében: „A pusztába kiáltónak a szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit! ⁵A völgyeket töltsétek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös változzék sima úttá, ⁶és minden test meglátja az Isten üdvösségét.” ⁷Ezért így beszélt a néphez, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelkedjen: „Viperák fajzata! Ki tanított arra titeket, hogy fussatok az eljövendő harag elől? ⁸Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! És ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! - Mert mondom nektek, van hatalma az Istennek, hogy ezekből a kövekből fiaikat támasszon Ábrahámnak. ⁹A fejsze már a fák gyökerén van. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.” ¹⁰Ekkor megkérdezte a tömeg: „Mit tegyünk hát?” ¹¹„Akinek két ruhája van - válaszolta -, az egyiket adja oda annak, akinek egy sincs. S akinek van mit ennie, ugyanígy tegyen”. ¹²Jöttek a vámosok is, hogy megkeresztelje őket, ¹³s így szóltak hozzá: „Mester, mit tegyünk?” Ezt felelte nekik: „Ne szedjétek be többet, mint amennyi meg van szabva.” ¹⁴Megkérdezték a katonák is: „Hát mi mit tegyünk?” Nekik így felelt: „Ne zsaroljatok, ne bántsátok senkit, hanem elégedjétek meg zsoldotokkal.” ¹⁵A nép feszülten várakozott. Mindnyájan azon töprengtek magukban, vajon nem János-e a Krisztus. ¹⁶Ezért János így szólt hozzájuk: „Én csak vízzel keresztellek

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

benneteket. De jön nálam erősebb, akinek saruszíját sem vagyok méltó megoldani. Ő majd Szentlélekben és tűzben fog benneteket megkeresztelni. ¹⁷Szórólapátja már a kezében, hogy rendet teremtsen szérűjén, a búzát csűrőbe gyűjtse, a pelyvát meg olthatatlan tűzzel elégesse.”¹⁸És még sok mással is buzdította a népet, így hirdette nekik az örömhírt.

Keresztelő János fogságba vetése

¹⁹Heródes negyedes fejedelmet is megróttá testvérének felesége, Heródiás miatt, és a többi gonosztettéért, amit Heródes elkövetett; ²⁰amiket az megtetézett még azzal is, hogy börtönbe vetette Jánost.

Jézus megkeresztelése

²¹Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég, ²²és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

Fontosabb kifejezések:

Tiberius: Kr. u 14 – 37 között uralkodott. Augusztusz mostohafia és utóda. Az ő uralkodásának idejére esik Keresztelő Szt. János és Jézus működése. Tiberiusz uralkodásának 15 –ik esztendejében (Kr.u. 28-ban) lépett nyilvánosság elé.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Poncius Pilátus: tulajdonnév, Kr. u. 26-36 között volt Júda helytartója. A Szentírásen kívüli források úgy mutatják be, mint pénzéhes hatalmi politikus, aki a római érdekeket kíméletlenül érvényesítette a zsidókkal szemben. A szamaritánusok elleni kegyetlen eljárása miatt 36-ban megfosztották hivatalától. /Bővebb leírás: J. Flavius: A zsidók története XVIII, 3-4./ Az evangéliumok tanúsága szerint Jézust ő íteltette halálra, bár ennek ellenére, az evangélisták mégis igyekeznek jó színben feltüntetni. Az ortodox hagyomány szerint Pilátus Jézus halála után megtért és meg is keresztelkedett, ezért egyes ortodox részegyházak szentként tisztelik.

Heródes negyedes fejedelem: Heródes Antipászról van szó, aki szintén Nagy Heródes fia volt. Kr.e. 4-től Kr.u. 39-ig negyedes fejedelem címmel kormányozta Galilea és Perea tartományokat. Az ő uralmi területén fejtette ki tevékenységének nagy részét Jézus.

Fülöp negyedes fejedelem: Heródes Antipász féltestvére, Kr.e. 4-től Kr. u. 34-ig uralkodott. A Jordánon túli vidékeknek, Itureának és Trachonitisznek volt negyedes fejedelme.

Lizániás: valószínű, hogy ő is Nagy Heródes fia volt, bár kilétéről elég keveset tudunk. Damaszkusztól északnyugatra fekvő Abiliának volt negyedes fejedelme.

Annás és Kaifás főpapok: Más forrásból kitűnik, hogy Jézus működésének idején Kaifás töltötte be a főpapi hivatalt. Kr. u. 18 -36 között tevékenykedett. Apósa Annás korábban volt főpap Kr.u. 6-15 között. A Szentírás tanúsága szerint az viszont kétségtelen, hogy Annás a letétel után is komoly befolyással rendelkezett.

a pusztá: az istentalálkozás helye. Lukács evangélista számára viszont a nevelkedés és a meghívás helye. Utalhat azonban a 40 éves pusztai vándorlásra is, különösképp Mózes személyére, aki a pusztában vezette az Ő népét.

„a bűnbánat keresztségét hirdette”: A rítus külső formája nagy valószínűséggel az alámerítés volt, s nem egyszerű rituális mosakodásról van szó. A keresztség ugyanis a bűnbánat és a belső megtérés kifejezésére szolgált. Arról biztosította az aktus a megtérőt, hogy a végítéletkor számíthat majd Isten irgalmára. A keresztség által megpecsételt megtérés nemcsak a bűnök bocsánatát foglalta magába, hanem az életmód megváltoztatását is.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

„viperaák fajzata”: - ez a szintű megszólítás nagyon kemény. Szinte a nép kárhozatra való elítélését hangsúlyozza. Arra utal, hogy a megszólítottak belőről gonoszak, méreggel teltek, mivel a kígyó a korabeli elképzelések szerint a sátán jelölésére is szolgált /lásd: Teremtés könyve/, a „viperaák fajzata” a sátántól való befolyásoltságot és a sátánhoz való tartozást is jelentette. János főleg evvel arra próbálja felhívni a jelenlévők figyelmét, hogy a keresztség önmagában még nem az üdvösség biztosítéka. „Kizárólag a megtérést pecsételi meg, és csak a megtéréssel együtt mentesíti az ítélettől.”

„Ábrahám a mi atyánk!”: Abban az időben az Izraeliták erőszertettel hivatkoztak Ábrahámtól való leszármazottságukra, hisz Ábrahám személyében látták a kiválasztottság és az üdvösség biztosítékát. Keresztelő János ezzel szemben egyöntetűen állítja azt, hogy a vérségi kötelék nem jelent semmi. Isten ugyanis még a kövekből is képes Ábrahámnak fiakat támasztani. János itt valószínűleg a Jordán partján található kövekre utalhatott, mégpedig érdekes szójáték formájában: mert az arám nyelvben ugyanis a „kövek” (abnajja) és a „fiak” (banajja) hasonló hangzásúak –tehát az élettelen kövekből Isten életet tud fakasztani, továbbá Ábrahám „fiait” a felelős és határozott döntés, életvitel határozza meg és nem a vérségi kötelék.

saruszját: - a saruszj megoldása a rabszolga feladata volt /nem számított embernek/, amikor az ura valamilyen útról hazatért. A szó még az Apostolok Cselekedeteiben (13,24 -25) is megtalálható. Ugyanakkor jelzi János személyének a semmisségét Jézuséhoz képest.

tűzben: 1. jelentés: a „tűz” mint a büntető ítélet szemléltetése szerepel. A „tűz” és a „szél” az Ószövetségben és a zsidó irodalomban gyakran jelenik meg úgy, mint Isten félelmetességének és büntető ítéletének a szemléltető eszköze. 2. Gyakran a „tűz” a Szentírásban a megtisztulás jeleként is szerepel (Mal 3,1-3 és Zak 13,9). A tűzkeresztséget úgy is fel lehet fogni, mint a Szentlélek által véghezvitt benső megtisztítást és finomítást. Lukács a húsvéti események fényében írta meg evangéliumát, így biztosan így értette a János által meghirdetett Messiás keresztségét.

örömhírt: Az evangélium szóból ered. Isten országáról szóló örömhír hirdetését János egyedül Jézusnak tulajdonítja.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Heródiás: Nagy Heródes unokája, aki elhagyja az első férjét, hogy nagybátyja Herodes felesége lehessen. Mivel Keresztelő János többször emlékezteti Herodest házasságtörése miatt, ezért Herodiás megöleti Jánost.

„Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”: A megszólítás a 2. zsoltár egyik mondatára emlékeztet: **„Fiam vagy te, ma szültelek téged”**. A zsoltárt a királyzsoltárok, azon belül is a trónra lépési zsoltárok csoportjába soroljuk. Az idézett mondat eredetileg az új királynak szólt, aki elfoglalta trónját Jeruzsálemben. Később a fogság után, az eljövendő Messiásra alkalmazták. A mennyei szózat második fele az Iz 42,1 mondatára emlékeztet: **„Íme a szolgám, akit támogatok, a választottam, akiben kedvem telik.”** A mondat az Úr szolgájáról szóló ének kezdete. A mennyei hang Jézusra alkalmazza a szolgáról szóló kijelentést. Mivel a Szentlélek a megkeresztelkedésekor töltötte el Jézust, ezért a fölkenést is ezen esemény jelentette. /Az ősegyházban és az ortodox egyházban a keresztelés szentségével a bérmlás szentségét is megkapták./

A 6. Bibliaóra kiegészítő melléklete

I.

Máté 3,1 - 3,17	Márc 1,2 - 1,11	Lukács 3,1 - 3,22	János 1,19 - 1,34
Keresztelő János működése	Keresztelő János prédikációja	Keresztelő János működése	Keresztelő János első tanúságtétele
<p>¹Ezekben a napokban Júdea pusztájában fellépett Keresztelő János, ²és így prédikált: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!” ³Ő az, akire Izajás próféta utal, amikor ezeket mondja: „A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!” ⁴János teveszőrből készült ruhát viselt, csípőjét pedig bőröv vette körül, sáska és vadméz volt az eledele. ⁵Kiment hozzá Jeruzsálem, egész Júda és a Jordán egész vidéke. ⁶Megvallották bűneiket, s ő megkeresztelte őket a Jordán folyóban. ⁷Amikor látta, hogy sok farizeus és szaduceus jön megkeresztelkedni, így szólt hozzájuk: „Viperák fajzata! Ki tanított benneteket arra, hogy fussatok a közelgő harag elől? ⁸Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! ⁹Ne gondoljátok, hogy arra hivatkozhattok: Ábrahám az</p>	<p>²Amint Izajás próféta megírta: Íme, elküldöm követemet színed előtt, hogy előkészítse utadat. ³A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit! ⁴Történt, hogy Keresztelő János a pusztában hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára. ⁵Kivonult hozzá egész Júdea vidéke és Jeruzsálem minden lakója. Miközben megvallották bűneiket, megkeresztelte őket a Jordán folyóban. ⁶János teveszőrből készült ruhát viselt, csípőjét bőröv vette körül, és sáskával meg vadmézzel élt. ⁷Ezt hirdette: „Aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy lehajoljak és megoldjam saruszíját. ⁸Én vízzel keresztellek, ő majd Szentlélekkel keresztel</p>	<p>¹Tiberius császár uralkodásának 15. esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, s Galileának Heródes volt a negyedes fejedelme, testvére, Fülöp meg Itureának és Trachonitisz tartományának, Lizániás pedig Abilinának volt a negyedes fejedelme, ²Annás és Kaifás főpapok idején az Úr szózatot intézett Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. ³S ő bejárta a Jordán egész környékét, hirdette a bűnbánat keresztségét a bűnök bocsánatára, ⁴ahogy meg van írva Izajás próféta beszédeinek könyvében: „A pusztába kiáltónak a szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit! ⁵A völgyeket töltsétek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös változzék sima úttá, ⁶és minden test meglátja az Isten üdvösségét.” ⁷Ezért így beszélt a néphez, amely kiment hozzá, hogy megkeresztelkedjen: „Viperák fajzata! Ki tanított arra titeket, hogy fussatok az eljövendő harag elől? ⁸Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét! És ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! - Mert mondom nektek, van hatalma az Istennek, hogy ezekből a kövekből fiakat támasszon Ábrahámnak. ⁹A fejsze már a fák gyökerén van. Minden fát, amely nem terem jó</p>	<p>¹⁹János így tett tanúságot: A zsidók papokat és levitákat küldtek hozzá Jeruzsálemből, s megkérdeztették: „Ki vagy?” ²⁰Erre megvallotta, nem tagadta, hanem megvallotta: „Nem én vagyok a Messiás.” ²¹Ezért megkérdezték tőle: „Hát akkor? Talán Illés vagy?” „Nem vagyok” - felelte. „A próféta vagy?” - Erre is nemmel válaszolt. ²²Így tovább faggatták: „Akkor ki vagy? Választ kell vinnünk azoknak, akik küldtek minket. Mit mondasz magadról?” ²³Ezt felelte: „A pusztában kiáltó szó vagyok: Egyengessétek az Úr útját”, ²⁴amint Izajás próféta mondta. ²⁵A küldöttek a farizeusoktól jöttek, ²⁶s tovább kérdezték: „Akkor miért keresztelsz, ha nem vagy sem a Messiás, sem Illés, sem a próféta?” ²⁷János így válaszolt: „Én csak vízzel keresztellek. De köztetek áll az, akit nem ismertek, ²⁸aki a nyomomba lép, s akinek még a saruszíját sem</p>

atyánk! Mondom nektek: ezekből a kövekből is tud az Isten Ábrahámnak fiaikat támasztani. ¹⁰A fejsze már a fák gyökerén van: Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt. ¹¹**Én csak vízzel keresztellek, hogy bűnbánatra indítsalak benneteket, de aki a nyomomba lép, az hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy a saruját hordozzam. Ó Szentlélekkel és tűzzel fog benneteket megkeresztelni.** ¹²Szórólapátja már a kezében van. Kitakarítja szérűjét, a búzát csűrőbe gyűjti, a pelyvát pedig olthatatlan tűzbe vetve elégeti.”

Jézus megkeresztelkedése

¹³Akkor Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. ¹⁴János igyekezett visszatartani: „Nekem van szükségem a te keresztségedre - mondta -, s te jössz hozzám?” ¹⁵Jézus ezt mondta: „Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva.” Erre engedett neki. ¹⁶Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. **Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és fölője ereszkedett.** ¹⁷Az égből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.”

benneteket.”

Jézus megkeresztelése

⁹Azokban a napokban történt, hogy eljött Jézus a galileai Názáretből, és megkereszteltette magát Jánossal a Jordánban. ¹⁰**Amikor feljött a vízből, látta, hogy megnyílik az ég, és a Lélek galamb alakjában leszáll rá.** ¹¹**Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”**

gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.” ¹⁰Ekkor megkérdezte a tömeg: „Mit tegyünk hát?” ¹¹„Akinek két ruhája van - válaszolta -, az egyiket adja oda annak, akinek egy sincs. S akinek van mit ennie, ugyanígy tegyen”. ¹²Jöttek a vámosok is, hogy megkeresztelje őket, ¹³s így szóltak hozzá: „Mester, mit tegyünk?” Ezt felelte nekik: „Ne szedjete be többet, mint amennyi meg van szabva.” ¹⁴Megkérdezték a katonák is: „Hát mi mit tegyünk?” Nekik így felelt: „Ne zsaroljatok, ne bántsatok senkit, hanem elégedjete meg zsoldotokkal.” ¹⁵A nép feszülten várakozott. Mindnyájan azon töprengtek magukban, vajon nem János-e a Krisztus. ¹⁶Ezért János így szólt hozzájuk: **„Én csak vízzel keresztellek benneteket. De jön nálam erősebb, akinek saruszíját sem vagyok méltó megoldani. Ő majd Szentlélekben és tűzben fog benneteket megkeresztelni.** ¹⁷Szórólapátja már a kezében, hogy rendet teremtsen szérűjén, a búzát csűrőbe gyűjtse, a pelyvát meg olthatatlan tűzzel elégesse.” ¹⁸És még sok mással is buzdította a népet, így hirdette nekik az örömhírt.

Keresztelő János fogságba vetése

¹⁹Heródes negyedes fejedelmet is megróttá testvérének felesége, Heródiás miatt, és a többi gonosztettéért, amit Heródes elkövetett; ²⁰amiket az megtetézett még azzal is, hogy börtönbe vetette Jánost.

Jézus megkeresztelése

²¹Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és **Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég, ²²és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”**

vagyok méltó megoldani.” ²⁸Ez Betániában történt, a Jordánon túl, ahol János keresztelt. ²⁹Másnap, amikor látta, hogy Jézus feléje tart, így szólt: **„Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit.** ³⁰Róla mondtam: A nyomomba lép valaki, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én. ³¹Én sem ismertem, de azért jöttem vízzel keresztelni, hogy megismertessem Izraellel.” ³²**Ezután János tanúsította: „Láttam a Lelket, amint galamb alakjában leszállt rá a mennyből, s rajta is maradt.** ³³**Magam sem ismertem, de aki vízzel keresztelni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog keresztelni.** ³⁴**Láttam és tanúskodom róla, hogy ő az Isten Fia.”**